

Enteral Beslenme

Prof. Dr. Aydan Kansu

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Çocuk Gastroenteroloji, Hepatoloji ve Beslenme Bilim Dalı

- Dengeli ve sağlıklı beslenmenin sağlanması
- Büyüme ve gelişmenin sağlanması
- Gerekli olduğunda beslenmesi geri kalmış çocukların desteklenmesi

Malnutrisyonu
nlemek

Malnutrisyon varsa

Nedeni

Tedavisi

Enteral beslenme / desteği

Enerji ve besin gereksinimi
normal besin alımı ile
karşılanamıyorsa / yetersiz

~~ağızdan alım~~

Sindirim sistemi işlevi

yeterliyse

**Tıbbi amaçla üretilmiş,
içeriği belirli beslenme**

ürünleri

**Ağızdan / beslenme
tüpüyle verilmesi**

Enteral Beslenme Ürünü

- Dengeli E ve besin öğeleri içermeli
- Büyüme ve gelişmeyi sağlamalı
- Gerekli olan tüm besin öğelerini karşılamalı

Hekimin gözetiminde tüketilen

Kime Enteral Beslenme / Desteği

-
1. Yetersiz ağızdan alım
  2. Besin gereksiniminin arttığı durumlar
  3. Sindirim - Emilim bozuklukları
  4. Tedavi amacıyla

Yetersiz ağızdan alım

- Normal beslenme ile günlük gereksinimin %50'sinden daha azının ağız yoluyla alınması
- 1 y ↓: ≥ 3 gün ağızdan alamaması
- 1 y ↑: ≥ 5 gün ağızdan alamaması
- Günlük toplam beslenme süresi $>4-6$ s
- 2 y ↓: >1 ay yetersiz büyüme, yetersiz kilo alımı
- 2 y ↑: >3 ay yetersiz kilo alımı / kilo kaybı
- Büyüme eğrisinde sapma (YGA/BGA persentil kaybı)
- Erken + orta pubertede boy uzamasında azalma (bir önceki yıla göre 2 cm/yıldan daha fazla azalma)
- BGA -2 SD ↓

Doğal besinlerle ağızdan besleniyor
Ancak yetersiz kalıyor (gereksiminin yarısından daha azını
alabiliyor)

(1 y ↓)

3 gün

(1 y ↑) 5 gün'den daha uzun süre ağızdan almıyor,
almayacağı öngörülüyor

Doğal besinlerle ağızdan besleniyor
Ancak beslenme süresi çok uzun (4-6 s ↑)

Doğal besinlerle ağızdan besleniyor
Ancak yetersiz kilo alıyor

2 y ↓

1 ay ↑

süreyle

2 y ↑

3 ay ↑

Doğal besinlerle ağızdan besleniyor
**İzlemde büyüme eğrisinde persentil kaybı var / boy
uzaması yetersiz**

BGA -2 SD

Yetersiz ağızdan alım

- Emme-çiğneme-yutma bozukluğu - disfaji
- Prematürite
- Serebral palsi
- Baş-boyun tümörleri
- Yüzde ciddi yanık, travma
- Özofagus anomalileri
- Kritik hasta
- Ciddi GÖRH

- İsteksiz, iştahsız, yetersiz beslenme
- Anoreksia nervosa
- Malnutrisyon

Normal beslenmenin
desteklenmesi

Yanlış uygulamaların
düzeltilmesi

~~Agzidaki doğal beslenme (az~~
Beslenme doğal beslenmesi (az
miktar da bile olsa) m¼mk¼n
olduğunca s¼rd¼r¼lmelidir.

-
1. Yetersiz ağızdan alım
  2. Besin gereksiniminin arttığı durumlar
  3. Sindirim - Emilim bozuklukları
  4. Tedavi amacıyla

Besin gereksiniminin arttığı durumlar

- Konjenital kalp hastalıkları
- Ciddi solunum sistemi hastalıkları
- Onkolojik hastalıklar
- Böbrek yetmezliği
- İmmün yetmezlikler
- Travma, ciddi yanıklar
- Yoğun bakım hastaları

-
1. Yetersiz ağızdan alım
  2. Besin gereksiniminin arttığı durumlar
  3. Sindirim - Emilim bozuklukları
  4. Tedavi amacıyla

Sindirim - Emilim bozuklukları

- Kistik fibrozis
- Kısa bağırsak
- Kolestatik karaciğer hastalıkları
- Kronik karaciğer hastalığı
- GIS motilite bozukluğu (psödoobstruksiyon)
- Lenfanjiektazi
- GVHD
- İmmün yetmezlik

-
1. Yetersiz ağızdan alım
  2. Besin gereksiniminin arttığı durumlar
  3. Sindirim - Emilim bozuklukları
  4. Tedavi amacıyla

Tedavi amacıyla diyetin düzenlenmesi

- Crohn hastalığı
- Besin alerjisi
- Eozinofilik özofajit
- Metabolik hastalıklar

Enteral beslenme / desteği -

~~Kontrendikasyonlar~~
Ileus

Bağırsak obstrüksiyonu,
perforasyonu

~~NEK~~

**Bağırsak
dismotilitesi
Peritonit
GIS kanama**

~~Ciddi kusma~~

Ciddi sindirim sistemi

→ parenteral

beslenme

Enteral Beslenme / Desteği Hangisi

Enteral beslenme ürünü özellikleri

Enerji

miktarı

Protein

yapısı

Lipid

dağılımı

Fiber

İzokalorik (1 kcal/1 ml)

Hiperkalorik (1,5-2
kcal/1 ml)

Tam protein

**Hidrolize
protein**

Amino asit

MCT

Fiber

±

1. Standart (Polimerik)

2. Hidrolize (peptid bazlı /
oligomerik)

3. Amino asit bazlı (monomerik)

4. Modüler

5. Hastalıklara özgü

6. İmmün modülatuar

Standart (Polimerik) F

Tam protein, kompleks KH, LCT

1 kcal/ml sağlar

İsoosmolar (300-350 mosm/kg)

Besin içeriği çocuklar için uygun olarak yapılandırılmıştır

Laktozsuz ve glutensizdir

Standart (Polimerik) F

Tam protein, kompleks KH, LCT
1 kcal/ml sağlar
İsoosmolar (300-350 mosm/kg)
Besin içeriği çocuklar için uygun olarak
yapılandırılmıştır
Lakt...

Hastaların çoğu için uygundur

**Yeterli miktarda verildiğinde
besin öğeleri yönünden
eksiksizdir**

Standart (Polimerik) F

Tam protein, kompleks KH, LCT
1 kcal/ml sağlar
İsoosmolar (300-350 mosm/kg)
Besin içeriği çocuklar için uygun olarak
yapılandırılmıştır

Laktüloz içermez

Hastaların çoğu için uygundur

- ➔ **Hiperkalorik (1,5-2**
kalori/ml) sınırlaması gereken
hastalar (böbrek
yetmezliği, konjenital
kalp hastalığı, asit)
- Metabolizmanın
hızlandığı durumlar
  - Büyümenin hızlandığı,
yakalama büyümesinin

- ➔ **Fiberli**
- Dışkılama sıklığını
düzenler
  - Dışkılama kıvamını
düzenler
  - Kolesterol,
trigliserid ↓
  - Glisemik yanıtı ↓
  - Kalın barsakta

Hidrolize (Peptid Bazlı / Oligomerik) F

Protein peptidlere hidrolize olmuştur

KH: Glikoz polimerleri, maltodekstrin

MCT - LCT

1 kcal/ml sağlar

LCT

**Pankreatik
lipaz
Safra tuzu
Enterositler
Lenfatik
sistem**

MCT

**Hidrolizasyonu çok hızlı
Lipaz ve safra asidine
gereksinim Ø
Suda çözünürlük +
Enterositlerden taşınır
Doğrudan portal
dolaşıma geçer
8,3 kalori/gr
Esansiyel yağ asitleri Ø**

Hidrolize (Peptid Bazlı / Oligomerik) F

Besin alerjisi

İnce bağırsak
malabsorbsiyonu

GİS mukoza hasarı

Kısa bağırsak

GVHD

Pankreas egzokrin
yetmezliği

Safra kanalı obstrüksiyonu

İntrahepatik kolestaz

Amino Asit Bazlı (Monomerik) F

- Protein amino asitler halindedir
- MCT – LCT
- Besin alerjisi

Monomerik enteral beslenme ürünleri

Neocate 67 kcal MCT %4

Pregomin 67 kcal MCT

%4

Oligomerik enteral beslenme ürünleri

**Alimentum 67 kcal MCT
%33**

**Pepti Junior 66 kcal MCT
%50**

**PediaSure peptid 100 kcal
MCT %50**

Peptisorb 100 kcal MCT %50

Polimerik izokalorik enteral beslenme ürünleri

Infatrini 101 kcal MCT Ø

Similac high energy 101 kcal MCT Ø

Ensure 100 kcal MCT Ø Lif Ø

Fortini 1.0 multi fiber 103 kcal MCT Ø Lif +

Isosource Junior 122 kcal MCT %20 Lif Ø

Nutrini 100 kcal MCT Ø Lif Ø

Nutrini multi fiber 100 kcal MCT Ø Lif +

PediaSure 101 kcal MCT %20 Lif Ø

PediaSure fiber 101 kcal MCT %20 Lif +

Polimerik hiperkalorik enteral beslenme ürünleri

Ensure plus 150 kcal MCT Ø Lif Ø

Ensure plus fiber 155 kcal MCT Ø Lif +

Fortini 150 kcal MCT Ø Lif Ø

Fortini multi fiber 150 kcal MCT Ø Lif +

Nutrini energy multi fiber 150 kcal MCT Ø Lif +

PediaSure plus 151 kcal MCT %20 Lif Ø

PediaSure plus fiber 152 kcal MCT %20 Lif +

Resource junior 150 kcal MCT Ø Lif Ø

Resource junior fiber 150 kcal MCT Ø Lif +

Modüler F

- Makrobesinlerden bir tanesini içerir.
  - Karbonhidrat Fantomalt
  - Protein Eoprotein
Protifar
- Makrobesinlerden bir tanesini içermez
  - Basic CH
  - Basic F
  - Basic P

**Zenginleştirmek /
Elimine etmek için**

**kullanılır.
Tek başına tüm besin
gereksinimlerini**

karsılayamaz.

DIKKAT!

Çok iyi izlem!

Hastalıklara Özel F

Diabetik F

Renal F

Hepatik F

Pulmoner F

Metabolik hastalıklara özel F

İmmünmodulatorlar F

- İmmün sistemi desteklemek
- Anti-inflamatuvar etkinliği ↑

Glutamin

Arginin

ω -3 y.a.

Antioksidanlar

Nükleotid

Moduleler BD 100-150 kcal

MCT %25

Enteral Beslenme / Desteği Ne Kadar

Enerji gereksinimi

Yaş

Cinsiyet

Fizik aktivite düzeyi

Altta yatan hastalık?

Beslenme durumu

Doğru hesaplanmalı

Büyümeyi yakalama (%25-

Ne süreyle?

Subakut - geçici
Rehabilitasyon
Uzun dönem
tedavi

Ayaktan hasta
Yatan hasta
Evde

- Normal beslenme sağlandığında
- Büyüme yaşa uygun şekilde gerçekleşir

Enteral beslenme

Enteral Beslenme / Desteği Hangi Yolla, Nasıl

Hangi

- Altta yatan hastalık
- Anatomik özellikler
- Enteral beslenme / desteği verilmesi ön görülen süre
- Eşlik eden hastalıklar

Emme, çiğneme, yutma bozukluğu olmayan hastalar

- İsteksiz, iştahsız, yetersiz beslenme
- Malnutrisyon
- Beslenme gereksiniminin arttığı hastalıklar
- Sindirim, emilim bozuklukları
- Tedavi amacıyla

zdan enteral beslenme / destek

Emme, ıgneme, yutma bozukluğu olan hastalar

Anatomik bozukluğu olan hastalar

- Ağızdan alım yetersizliği
- Beslenme gereksiniminin arttığı hastalıklar
- Sindirim, emilim bozuklukları
- Tedavi amacıyla

ple enteral beslenme / deste

Tüple enteral beslenme / desteği

Beslenme desteği
gereksinimi geçici
[haftalar, birkaç ay
(6-12 H)]

N/G

Beslenme desteği
gereksinimi uzun
dönem
[aylar, yıllar]

Gastrostomi

Nasıl?

- Bolus (Aralıklı)
- İnfüzyon (Sürekli)

Bolus (Aralıklı) beslenme

- **Stabil hasta**
- **GİS sağlam olan hasta**

Fizyolojik
Döngüsel enzim salgısı
Düzenli safra kesesi boşalması
Bağırsak perfüzyonu
Bağırsaktan enzimlerin salınımı
Bariyer işlevi
Bağırsağın olgunlaşması,
adaptasyonu

Bağırsak mukozal bütünlüğünün
korunması

Ağızdan verildiğinde yaşa uygun yeme alışkanlığı, oromotor beceriler desteklenir

İnfüzyon (Sürekli) beslenme

● **Kritik hasta**
● **GİS intoleransı olan hasta**

Azalmış yüzey daha iyi kullanılır
Osmotik yük daha iyi tolere edilir
Aspirasyon ve gastrik rezidü riski azalır
GİS toleransı daha iyidir

Gündüz-Gece uygulanabilir

Kronik ishal
Kısa bağırsak
Bağırsak yetmezliği
Malnutrisyon

Hastanın tolere ettiği en yüksek miktarda enteral beslenme desteği

yapılmalıdır

Tümüyle ağızdan beslenmenin kesilmesinden mümkün olduğunca

Bolus (Aralıklı) beslenme

- 1-5 ml/kg/öğün başlanır
- 2-4 saat arayla
- Her öğünde 1-10 ml/kg artırılarak devam edilir

İnfüzyon (Sürekli) beslenme

- 0,5-2 ml/kg/s başlanır
- 24 saatte 0,5-1 ml/kg/s artırılır

- Ağızdan doğal beslenme + bolus
- Bolus (aralıklı)
- Bolus + gece infüzyon (sürekli)
- Tümüyle infüzyon (sürekli)
- TPN + EN

Enteral beslenme desteği için Enteral ürün seçerken

Hastanın özellikleri

Enteral beslenme desteği için Enteral ürün seçerken

- Yaş
- Klinik durum
  - Altta yatan hastalık
  - Organ işlevleri
  - Dışkı özelliği
  - Hidrasyon durumu
  - Sindirim sistemi işlevi
  - Malabsorbsiyon?
  - GİS toleransı?
  - Nörolojik durum
  - Yutma işlevi
  - Hangi yolla verilecek?
  - Özel besin gereksinimi?
  - Diyette kısıtlama?
- Beslenme durumu
  - Malnutrisyon?
  - Derecesi?
- Enerji gereksinimi

Enteral beslenme ürünleri

- 0-18 ay
- 1 yaş üstü
- Erişkin

- **Malnutrisyonu olan, ağırlık yaşı <12 ay olanlara bebek F verilir**
- **10 yaş ↑ çocuk ürünlerine ulaşamıyorsa erişkin F verilebilir**

Enteral beslenme toleransını olumsuz yönde etkileyebilecek durumlar

- Travma – kritik hasta (metabolizma ↑, gereksinim ↑, hemodinami)
- Beyin hasarı (gastroparezi)
- Nörolojik durum (CP – gastroparezi)
- GİS anatomisi değişiklikleri (rezeksiyon, fistül – malabsorbsiyon)
- Böbrek yetmezliği
- Onkolojik hastalıklar (disfaji)
- Skleroderma, gastrosizis, psödoobstrüksiyon (dismotilite)

Makrobesin içeriği
(kalori, protein,
yağ)

Mikrobesin içeriği

Osmolalitesi

Böbrek solut yükü

Fiber içeriği

Farmakolojik aktif
maddeler?

Tadı - aroması

Ulaşılabilirliği

Fiyatı

Standart enteral beslenme ürünleri hastaların çoğu için uygundur

GİS intoleransı

Besin alerjisi

(Motilite

bozuklukları)

Kolestaz

Kısa bağırsak

Kistik fibrozis

Lenfanjiektazi

Hidrolize-Amino asit
F

Hidrolize F

MCT ↑

Hastalığa özgü ürünler

izlem

- Komplikasyonların izlenmesi
  - Sindirim sistemi intoleransı (karında gaz, ishal, bulantı, kusma, karında distansiyon)
  - Teknik sorunlar
  - Metabolik sorunlar
  - Hidrasyon durumu
  - İnfektif sorunlar
  - Psikolojik sorunlar
- Büyümenin izlenmesi
  - Kilo alımı
  - Boy uzaması
  - Beslenme durumunun değerlendirilmesi

**Refeeding
sendromu**

**Ağır
malnutrisyon**

Anoreksia

Nervosa

**Kanser
kaşeksisi**

Klinik durumuna göre beslenmeyi yeniden düzenle

Normal beslenmeye geç

Beslenme Desteği

EB olumlu yanları (PB'ye göre)

- Daha kapsamlı besin maddelerini sağlar
- Fizyolojiktir
- GIS işlevleri korunur
- Pankreatik ve safra salgısını uyarır
- GIS mukozasının bütünlüğünü korur
- Bağırsağın immün işlevlerini korur
- Maliyeti ↓
- İnfeksiyöz komplikasyonlar ↓
- Daha güvenli
- Teknik olarak daha kolay, basit

SON SÖZLER...

- Beslenme desteği, akut/kronik hastalığı olan çocukların tedavisinin çok önemli bir parçasıdır
- Ayaktan görülen hastalar / Hastanede yatan hastalar
- Enteral beslenme desteği pek çok durumda çok değerli, güvenli, etkin bir klinik girişimdir

Hastanın klinik durumunu düzeltir

Beslenme durumunu düzeltir

Büyüme düzelir

Hastanın ve ailesinin yaşam

Beslenme durumunun değerlendirilmesi
(öykü / Fİ / antropometri / laboratuvar)

Beslenme desteği endikasyonunun belirlenmesi

**Gereksinimin belirlenmesi
(makrobesin, mikrobesein,
sıvı)**

F seçimi

**Hangi yolla, nasıl
verilecek?**

**Toleransın ön
görülmesi
izlem**

**Normal beslenmeye dönüş ideal
hedef olmalıdır**